

VENDÉGLŐSÖK LAPJA

A HAZAI SZALLODÁSOK, VENDEGLŐSÖK, KÁVÉSOK, PINCZEREK ÉS KÁVÉHAZI SEGEDEK ÉRDEKEIT FELKAROLÓ SZAKKÖZLÖNY.

Megjelenik havonként kétszer, minden hó 5-én és 20-án.

Előfizetési ár:

Érész évre . . . 12 kor. Félévre . . . . . 6 kor.
Háromnegyed évre 9 „ Negyedre . . . . . 3 „

LAPTALAJDONOS ÉS KIADÓ:
IHÁSZ GYÖRGY örököse

Főszerkesztő: Gyökössy Endre dr.
Felölős szerkesztő: Kiss István dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, IX., Ferenc-körút 22. Tel.: József 22-81

Kéziratok és előfizetések ide intézendők.

Kiadóhivatali órák: délután 3-5 óráig.

Mozgóképek.

Nem lesz idénysör

ebben az esztendőben. Ezt a hírt olvassuk a Magyar Sörparból, a sörgyárosok érdekeit védő és szolgáló szaktalpból. Szóval megint elcsúsz, mi vendéglősök attól a bevételről, jövedelemtől is, amit az idénysör ideje alatt jobb időkben, csendesebb napokban javunkra számolhattunk el. A sörgyárosok nem is nagyon sietnek segítségünkre, nem is nagyon akarják talán, hogy legyen idénysör. Mi legalább úgy hisszük, hogy ha ők erősen akarnák ezt, ha erősen követelnék az idénysör gyártásához szükséges nyersanyagot: az ő nagyjelentőségű és nagyerejű befolyásukkal bizonyosan nem hiábavaló volna ez az akarájuk. Mi azonban még az idénysörrel is lemondanánk, csak már azt a kérésünket halgatnák meg előkelő sörgyáraink, hogy a sörinség idejére, ezekben a nehéz napokban ne szállítsanak nem vendéglősöknek sört. Ezt igazán megérdemelnék sörgyárosainktól. Meg is lehetne ezt csinálni, csak mindakét részről több megértéssel, több jóakarattal, közös érdekeink szeretőbb figyelembevételével kellene kezelni ezt a kérdést.

Megnyílt

az Idegenforgalmi Hivatal irodája a belvárosban, a Harisbázárban. A főváros azt jelenti, hogy földadata teljesítésére megfelelően fel van szerelve, be van rendezve. Mi is a feladata ennek az Idegenforgalmi Hivatalnak? Meg akarja ismertetni ugy a beföldi, mint a külföldi közönséggel a magyar értékeket. Célja az utazók, a világot járók minél nagyobb tömegét a magyar föld szépségét, kincseit felé terelni. Az idegenforgalom ilyen okos, agilis, becsületes szervezése igen helyes előrelátása a fővárosnak. Mi vendéglősök és kávéosok, fővárosban, vidéki városokban, községekben és falvakban egyforma szeretettel üdvözöljük a székesfővárosnak ezt a modern tennetkarását. Csak aztán Zilachy Dezső, az Idegenforgalmi Iroda vezetője talpig ember legyen, hogy el is érje célját ez a jótakaró új intézményünk.

Nemes Kun.

Bucusz a rézkilincsektől.

Irta: Gyökössy Endre dr.

Uzsok hőse, Szurmay tábornok az új honvédelmi miniszter. Mi úgy látjuk őt mindig magunk előtt, ha testi szemünket behunyjuk és lelki szemünkkel nézünk vissza a kárpáti harcok nehéz, dicsőséges idejébe, hogy ott áll valahol a Kárpátok ormán és honvédeinek acél mellével fogja fel az oroszok irtózatossá ránkrobogását.

Uzsok hőstét hazaszólitották a volhiniai lengyel-orosz mezőkről; hazaparancsolták harcoló honvédei közül; beleültették a miniszteri székbe, hogy itthon folytassa a honvédelem munkájának vezetését, irányítását.

Ma még a dúló harcok idejét éljük. Ma még a harci eszközök fokozása a legfontosabb honvédelmi munka. Ma még mindig a rombolás ördögi szerszámaikat kell készíteni, hogy el ne veszítsük földünket, hajlékunkat, hogy az előbb utóbb berobogó Béke magyar földön magyaroknak találja és ismerje el ezután is a magyart.

Mindent a hadseregnek!

Mindent a hadseregnek, nem a — hadseregért, hanem a hazáért, a honi föld, a honi kunyhó megmentéséért. Nem a harcért, hanem a Békéért.

Uzsok hőse a magyar nyilvannosságunk készült első miniszteri rendeleiben — a rézkilincseket kéri el tőlünk. Odaadjuk szívesen a rézkilincseket is. Odaadtuk volna. ha X. Y.

honvédelmi miniszter kérte volna is. Uzsok hősenek pedig a ragaszkodó bizalom melegségével adjuk oda. Ugy adjuk neki oda, mint a Kárpátok öréneke, mint a magyar Alföldön termő piros buza megmentőjének. Ugy adjuk oda neki, hogy tudván tudjuk róla: az ő uszoki, hősi szenvedésekkel teit harcainak, megállásának köszönhetjük, hogy 1915. tavaszán nem özönlötte el a kozákok tenger sokasága a Duna, Tisza táját; hogy itt még szánthat, vethet, arathat, ipart üzhet, kereskedelemmel foglalkozhat, tudományt, művészetet művelhet, dalban gyönyörködhet a magyar.

Neki köszönhetjük, hogy a Tisza, Duna mentén a magyar vendégfogadóknak, kávéházaknak a régi magyar gazda és személyzete szolgálhatja ki, üdvözölheti naponként a magyar vendégeket. Neki köszönhetjük, hogy még — magyar ez a föld s nem vagyunk földönfutók, mint a ránkacsarogó rákok, mint a ránkboldondított oláhok.

Csak küldd, Uzsok hőse, küldd szekereidet. Nyugodtan állhat meg házaink előtt. Szeded csak le ajtóinkról, kapuinkról a rézkilincseket. Szívesen odaadjuk ezt is az eljövendő, várvavárt — Békeért. Hadd roskadozzanak azok a szekerek a rárakott réztehertől. Mi szeretetünket és bizalmunkat is elküldjük hozzád, Uzsok hőse, a rézkilincsekkel.

Uradalmi fajborokat szállít és közvetít: **Schwarcz Béla**

(Tolna-megye)

Nagydorogh

borbizományos

A vendéglősök háborús helyzete.

Élelmiszerek beszerzése. — Sörhiány. — A kenyérjegy nehézségei. — Cukorhiány. — Záróóra.

A háborús nehézségeket érzi ma a legkisebb háztartás is, de legjobban érzik azt vendéglőseink, mert hiszen nekik nem néhány főből álló családot, hanem esetleg több száz vendégüket kell élemezniök.

Míg pl. a béke napjaiban az elemicikkék bevásárlása semmi különös gondot se adott a vendéglősöknek, addig ma egész napi löttyös-futásba kerül, míg sikerül a konyhát a legszükségesebb anyaggal kellően ellátniök. Hogy olvasóinkat a vendéglősök háborús helyzetéről tájékozhasssuk, kérdést intéztünk a »Jóbarátok« népszerű és kiváló elnökéhez Mohos Ferenc fővárosi vendéglőshöz, aki szíves volt hozzánk és a következőkben alapította meg a vendéglői ipar háborús küzdelmeit:

— Első sorban hiányzik a vendéglők legfőbb és legjövendelmesebb fogyasztási cikke: a sör, mert a legújabb tiltó rendelet folytán a béke időben megrendelt sörmennyiség 13%-át kapjuk csak meg, ami miatt sok bajunk volt eleinte a közönséggel is, mert se hogy se akartak abba belenyugodni a sörrendes fogyasztói, hogy nincs belőle elegendő. Nincs és nincs.

— A liszt és kenyérjegy rendszere szintén érzékenyen érint bennünket vendéglősöket, mert sok üzletet katonák látogatnak, akiknek pedig rendszerint nincs kenyérjegyük és minthogy jegy nélkül kenyeret nem kaphatnak, ezért mást sem rendelnek. Ha pedig jegy nélkül szolgálna valamelyik vendéglős ki őket, akkor az illető üzlettulajdonosa büntetésnek tenné ki magát. Erre pedig nem igen ad alkalmat a jó magyar vendégfogadás.

— A liszt és kenyérjegy kezelése körül is olyan rendszer van a fővárosban, ami ismét a vendéglősöket sújtja. Ugyanis a jegyek ki és beküldése postán történik s az üzlettulajdonos viseli a postai költséget is, ami mindenegyes jegylap után 10 fillér föléseges, okosabb rendszer mellett elkerülhető kiadást jelent.

— Sok baj volt a cukorbeszerzéssel! Igaz, hogy legújabbban a vendéglősök ipartársulata közbenjárására kaptunk cukrot, de abban nincs sok köszönet, mert csak a kis por, kristálycukrot kaptunk. Ez a cukor pedig az igényeket nem elégitheti ki. Csak éppen hogy jobb a semminél.

— Súlyosan érinti a vendéglősöket az új záróóra is, mert a legtöbb vendéglőben azelőtt 11 óra után még sok vendég szokott ott maradni, akik 12 órakor távoztak el a helyiségből. Hisszük is, hogy a szénhiány enyhülése után újra 12 óra lesz a záróóra.

— Altalában azonban elmondhatjuk, hogy a felsorolt bajok dacára is a vendéglős iparosok derekasan megállták e nehéz háborús időben helyüket, mert leküzdötték a termékek nehézségeit, amennyire csak lehetett; a tiltó rendeleteket nem csakhogy pontosan betartották, de hamarosan rászoktatták azokra vendégeiket is. Tehát a közön-

séget is nevelték a háborús rend elismerésére.

Mohos Ferenc kiváló kartszánk ez utolsó kijelentését büszkén hirdetjük mi is s arra törekedtünk eddig, arra törekszünk ezután is, hogy kartszainkat a háborús rendeletek pontos betartására intsük.

Nagy jelentőségű erkölcsi erőt gyűjt ezzel magának a magyar vendéglősök derék kara.

Króniás.

A záróóra.

Irta: Magyar Lajos.

Azt hitte mindenki, hogy a záróóra kijátszása budapesti specialitás. Hal' Isten, ez tévedés. Nem állunk egyedül e tekintetben sem. Vannak még városok Budapesten kívül is, ahol kedélyesen fogja fel a közönség a tilalmas rendeleteket. Ilyen város a kedélyességéről különben is ismeretes Bécs, vagy jobban mondva Wien. Itt történt, — mint az éjszakai lapokban olvasható volt, — hogy egyes egyesületi helyiségeket, amelyekben szintén szolgálnak ki ételeket és italokat, az elrendelt záróórán túl is nyitva tartottak, tehát a Jockey Club közgyűlését est 10 órára, sőt éppen a záróóra után tüzték ki.

Az életmódot korlátozó, megszorító rendeletek közül talán egynek betartása sem ütközik annyi nehézségbe, mint azé, amely a záróóra betartására vonatkozik. A nagy városokban ez érthető is. A nagy város életéhez az éjszakai színes élete elválaszthatatlanul hozzátartozik, mint annak lényeges eleme. Az ideges városi lakosság megkívánja az éjszakai mulatozást, vagy legalább is időtöltést. Bármennyire át van is hatva mindenki annak tudatától, hogy a tiltó rendelkezésre az anyagok fölösleges pazarlásának megszüntetése miatt szükség volt, mégis szívesen vét e rendelet ellen a legtöbb városi ember, ha alkalom kínálkozik arra, mert a rendelet egy megrögzötté vált életszükségletének megszokott és megkívánt kielégítését vonja meg tőle. Csakis azért lehet, hogy a nagy szigorúság és az alkalmazott súlyos büntetések ellenére mégis vannak, sőt az utóbbi időben valósággal burjánzanak a titkos találkahelyek. Az éjjeli szórakozásra éhes közönség egyenesen elősegíti az ilyen létesülést.

Különösen a harcztérről szabadságra hazaérkező katonák, — elsősorban a tiszték, — érzik tájdanalman a betiltott éjszakai élet hiányát. A lövészárk hosszú egyhangúsága, az egyéb megunt fáradsalmak és különösen a női társaság nélkülvéése után, bizony fokozott vágyakozással egy kis mulatozásra érkeznék haza katonáink a rövid szabadságra. Pénzüik is van bőven, de mit ér ez, mikor a záróóra oly hamar bekövetkezik. Természetes, hogy ilyen körülmények között a mulatti vágyó közönség kapva kap minden kínálkozó alkalmon, nem kutatva, hogy a tilosban mesterkedő üzértek vállalkozása mennyiben egyeztethető össze a közérkölcsekkkel és a közszükséggel.

Ánkül, hogy a záróórarendelet feltétlen szükségessége ellen egy szót is szólnának,

rá kell mutatnunk arra, hogy a zajgó, tobzódó, friss életet merev rendeletekkel korlátozni, keretek közé szorítani nem lehet anélkül, hogy a visszahatás bizonyos irányban ne mutatkozzék. Ha a bányavíznek lefolyást nem biztosítanak, megtölti a tárnát.

A rendelet feltétlen volta és merevsége okozza azt, hogy a titkos találkahelyek, — dacára a hatóság erélyes közbelépésének, — nap-nap után jobban és jobban felvirágoznak. A napilapokból tudja ezt mindenki. Fekélyes kinövéssei ezek a háborús közviszonyoknak, melyeket, ha leoperálnak a társadalom testéről, más helyeken nyomban újak keletkeznek. Itt folyik csak azután nagyban a pazarlás, a tobzódás, az árdrágítás, az erkölcstelenség, mert ezek a helyek éppen tiltott és titkos minőségüknel fogva, teljes mértékben nélkülözik a nyilvános ellenőrzést.

Rendes körülmények között az intelligens társadalom tagjai mintegy önműködőleg maguk végzik a nyilvános ellenőrzést, — tehát többé-kevésbé rendőri tunkciót, — mert erre magukat intelligenciájuk alapján erkölcsileg kötelezetteknek érzik. Maga a nyilvános együttélés, jelenlét szigorúan parancsoló erőt foglal magában a tekintetben, hogy a közszemérem, az erkölcsösség, tisztesség alapjáról a társaság tagjai közül senki le ne térjen. E kötelezettséggel szemben még az is angasztálnak érzi magát, aki titkon más állásponton van, mert tudja, hogy különben társadalmi hátrányokban, baráti pelengérré állításban lesz része. Nagy erkölcsi értéke van tehát a nyilvánosságának, melyért, hogy úgy mondjuk, a társadalom lelkiismerete működik közre igen hathatósan és már ez maga is elég arra rendes körülmények között, hogy az egyes mulatóhelyeken, akár a közönség viselkedését, akár az előadást illetően a tisztesség keretét betartassanak. A nyilvánosság ekkép egyik legfőbb társadalmi tisztosítóké annak, hogy az élet még mulatozás közben se térjen le az erkölcs alapjáról. A szórakozás, mulatozás addig a határig marad meg az erkölcsi alapon, amíg a »nyilvánosság próbáját« ki tudja állani.

Ne feledjük azonban, hogy ez a kiváló biztosíték, ez a fék az emberi gyarlóságok nyilvános megnyilatkozásának, csak rendes körülmények között működik és érezhető jótékony hatását.

Feltétlenül igaz és éppen ezért nagyon sajnós, hogy a titkos találkahelyek közébe az a határ, amelyen túl ez a biztosíték már nem terjeszkedik. E küszöbön, — éppen a hely kimondottan titkos volta miatt, — minden ember leveti azt a veleszületett erkölcsi kötelezettséget, mellyel a nyilvánosságnak tartozik és amely különben minden lépésében nyomon kíséri és ellenőriztetlenül, annál kitörőbb erővel engedi át magát a nem emberies hajlamok érvényesülésének.

Nagy baj ez, amelybe még a háborús nyomoruság közepette sem tudunk beletörődni, mely sok zssenge virágnak válik eltaposójává, sok tisztességes családnak tönkretetvéjévé.

Tavasodik már, szűnik a széznység, reméljük, hogy a szigorú záróóra sem fog

már sokáig tartani, de addig is gondolkodni kellene róla, nem lenne-e szükséges a közönség szórakozást kereső vágyának valami lefolyó zsilipet nyitni, hogy a találkahelyek megszűnjenek.

Minden perc nagy késelelem!

A korcsmai, sörházi és pálinka-mérési ipar gyakorlásáról.

Irta: Kiss István dr.

Az 1888. évi XXV. t. c. alapján azok, akik a pénzügyi hatóságok kimérési engedélyt kapnak, ebbeli üzemeltetésekre az iparhatóságtól külön engedélyt kérni nem kötelesek.

A korcsmárosok, bor, sör és pálinkamérők az illetékes pénzügyigazgatóságtól nyert italmérési engedély alapján csupán az engedélyben megjelölt szeszes italok kimérésevel foglalkozhatnak. Az az italmérő, aki az italmérésben kívül elemlickek kezesítéséről eladással is kíván foglalkozni, tartozik e szándékát az ipartörvény értelmében az illetékes elsőfokú iparhatóságnak előzetesen szabályszerűen bejelenteni s illetve ebbeli üzletére iparigazolványt váltani. Míg az az italmérő, aki üzleti helyiségében ülő vendégei számára vendégüljárás céljából elemlickeket, illetve ételeket is kíván kiszolgáltatni: az üzletére az italmérési engedélyen kívül szabályszerű vendégüljáró iparigazolványt köteles beszerezni.

Az italmérésnél és az ital előírásánál követhető rendszabályokról szóló 78543/899. számú belügyminiszteri rendelet értelmében engedélyezett italmérési üzemeltetők az italmérés, sörházakat és pálinkaméréseket kell érteni.

Kiemeli ez a rendelet, hogy a korcsmákra, sörházakra és pálinkamérésekre vonatkozó városi és törvényhatósági szabályrendeleteket megerősítés végett a belügyminiszterhez kell felterjeszteni, míg a fogadókról, vendéglőről, kávéházakról és kávémezeiről szóló szabályrendeletek az ipartörvény alapján a kereskedelemügyi és belügyminiszterek egyetértő jóváhagyása alá tartoznak.

Korcsma, sörház és pálinkamérés nem nyújtható olyan helyen, amely templom, iskola, kórház és általában véve közhatal közelében van. A távolság minimuma a helyi viszonyokra tekintettel törvényhatósági szabályrendeletek határozzák meg. E távolság legtöbb helyen ötven méterben van meghatározva.

Az italmérési helyiségnek pedig oly fekvésűnek kell lennie, hogy a hatósági felügyelettel minél könnyebben lehessen gyakorolni és hogy a közegészségügyi követelményeknek is megfelelően s a helyiségnek az utcára külön kijáratot kell birtania. Isteni tisztelletek és körmenetek alkalmával a templomok közelében, illetve a körmenetek elvonulása helyén lévő korcsmákat és pálinkaméréseket az istentisztelet és körmenetek alatt zárva kell tartaniok. Ugyancsak kötelező ez az intézkedés a szeszes italoknak korlátlan kimérésevel foglalkozó üzemeltetőkre is.

A korcsma és sörüzlet tulajdonosa tartozik

zik az üzletében kiszolgálásra készletben tartott minden fogyasztási cikkről szembetűnő helyen árjegyzéket tartani és azt a közönség használatára bocsátani. Az egyes cikkeket az árjegyzéken kitüntetettől magasabb áron eladni nem szabad.

Az üzlethelyiségben, illetve a vendégek látogatására szolgáló összes egyéb helyiségben vendégeknek bezárt ajtók mellett való időzése meg nem engedhető.

Az alkalmazottak, a pincérek és pincérnők a vendégekkel szemben magukat illetékesen tartoznak viselni s a tulajdonos ügynöki köteles arra, hogy a női alkalmazottak a férfi vendégekkel erkölcsösen üzemeljenek ne folytassanak.

Szerencsejátékok üzése az italmérési helyiségekben tilos és úgy az üzlettulajdonos, mint a játékban résztvevők büntetés alá esnek.

Korcsmákban és sörházakban 14 éven alóli gyermekek csakis felnőttek társágában jelenhetnek meg, míg a pálinkamérésben való tartózkodásuk még felnőttek társágában sem engedhető meg.

Korcsmaszerű italméréseket szatócsüzlettel vagy más kereskedéssel egy helyiségben gyakorolni tilos s ilyen helyiséggel még ajtó által se lehet összekötni.

Minden olyan helyiség, amelyben szeszes italokat mérnek, lakásul nem használható.

Pálinkamérésben az italmérési engedély tárgyát képező szeszes italok, továbbá az e célra külön váltandó iparigazolvány alapján kiszolgáltatható teafőzeteken, szódavízen, gazeuse-ön, gyümölcszörpökön, eceten, péksüteményen, kényéren és nyers tészán kívül bármilyen étel és italok vagy árucikkek kiszolgálása tilos.

Ugyancsak tilos pálinkamérésben az éjjeli szállásadás, lármás dalolás, káromkodás és zenélés.

Italmérési helyiségek nyitási és zárási idejét a helyi körülményekre tekintettel helyhatósági szabályrendeletek szabályozzák.

Italmérési helyiségeket munkások béérének kifizetésére átengedni tilos.

Italmérési jogot csakis olyan egyén nyújthat, kinek személye kifogás alá nem esik.

Végül megjegyezzük, hogy az 1899. évi XXV. t.-c. szerint jogi személyek is nyújthatnak italmérési engedélyt, csak hogy a kimérés gyakorlására üzletvezetőt kötelesek állítani. Az üzletvezetőt az illetékes pénzügyigazgatóságnál kell bejelenteni.

A háborús állapotok se gátolhatnak meg bennünket abban az erős szándékunkban, hogy így egyenkint megismertessük olvasóinkat iparunk különböző ágaira vonatkozó törvények és rendeletek lakkéval. S örülünk, hogy a hozzánk érkező levelekből azt látjuk, hogy ezt köszönettel fogadják olvasóink.

(o) Löwenstein M. utóda Horváth Nándor cs. és kir. udvari szállító. Iroda: Ferdinand bolgár királ - ut 4. Telefon: 4 - 1 és iroda József 39 - 89. — Évtizedek óta az ország legnagyobb szállodáinak, vendéglőseinek és kórházainak állandó szállítója. Fiók-üzlet: IV., Türr István-utca 77. Telefon: 11—48.

A keserü borok kezeléséről.

Irta: Szegehe Bálint.

— A Borászati Lapokból. —

A különböző káros gombák mikroorganizmusai által a boroknak okozott megbetegedések sorában a legkellemetlenebb és legkárosabbak egyike a borok keserősége. Kellemetlen azért, mert védekezni nehezen tudunk ellene, káros pedig azért, mert a legértékesebb vörösborok esetében rendszerint e baj áldoztatva, kellemetlen továbbá a baj abból a szempontból is, mert a megkeseredett bor teljesen élvezhetetlen olyan terméké változik, amit egyéb célokra alig használhatunk fel. A bor megkeseredése fehérbornál ritkán, vörösbornál gyakrabban tapasztalható, de leginkább akkor, ha a vörösbor lebegőgőzöztalán törkölyön hosszabb ideig, 20—30 napig áll. Ez a keserü íz, mely kezdetben alig érezhető, később annyira fokozódik, hogy miatta a bor teljesen élvezhetetlenné lesz.

A keserü ízű anyag rendszeren a 2—3 éves borokban kezd mutatkozni s az idő haladásával mindinkább fokozódik.

A védekezésnél irányadó legyen az, hogy megfelelő előzetes intézkedésekkel is sikra szálljunk a baj ellen. E tekintetben némi előzetes tájékoztatást nyujt nekünk az a körülmény, hogy egyes szőlőfajták és egyes vidékek bortemékei általában fogékonyabbak e bajjal szemben.

A bor keserűségét előidéző mikrobaik tanulmányozásával Pasteur foglalkozott első ízben behatóbban, amidőn megállapította azt, hogy a keserűség legfőként ott talál termékenyebb talajra, ahol a borbacillus van jelen nagyobb mennyiségekben. Dr. Wortmann által újabban végzett idevágó folytatódó kísérletek Pasteur megfigyeléseivel szemben megállapították azt is, hogy a keserűség fellép ott is, ahol a borbacillus a borokban jelen nincs; sőt kísérleteivel tovább is megy, amidőn azt mondja, hogy a keserűséget előidéző csirák nem csupán a borban lévő penészgombák és egyéb káros organismusok termékei, hanem már eredetileg bekerülnek akkor a borba, amidőn egyes fertőzött fűrtök prés alá kerülnek. Ebben a stádiumban áll ma a borok keserűségét előidéző gombák ismerete és előrelátható továbbtanulmányozása.

A keserűséget előidéző baj első feltehetően a bor izé és zamata meg csak alig észrevehető elváltozásokat mutat; sőt pl. a borok normális savas izé még csökken is, úgy hogy az ilyen borok eleinte a rendesnél is édeskesebbek. Az édeskes izé felváltja egy kellemetlen utóíz, amely azután fokozatosan a legenyhébb toku keserűségtől a legáthatóbb epeizé keserűséggé fokozódik.

A keserűség fellépte a borok színét alig támadja meg, sőt tisztaságuk ugyszólván végig csillag marad, legfeljebb a borkak jellemzően csillogó fénye és tükre fakul utóbb.

Óborok sorából legfőként a csekélyebb savtartalmu vörösborok fogékonyabbak a keserűség felléptével szemben. Fehérboroknál is, ahol a törköly következtében bőségesebb a

csersavtartalom, nem ritka a keserű íz jelentkezése. Kellő időben történő lefejtések keresztülvételével a baj fellépte és továbbterjedése legalább a fehérboroknál rendszerint megakadályozható.

Az egyes szőlőfajták sorából az amugy is csekély savtartalmú pinót, általában pedig a sötét burgundi szőlők borai a legfogékonyabbak a baj iránt. Maga Pasteur is a pinotborok tipikus betegségének mondja a borok keserűségét. Tényleg a finomabb burgundi vöröskőnél mindekor gyakoribb a keserűség, mint a bordeauxi vörösborknál. Nálunk is a kék burgundiból sajtolt borok rendszerint a legfogékonyabbak, kivált ha jobbminőségű és jötermő évek borai voltak.

Mint hogy a nagyobbfokú savtartalom megakadályozza a keserűség továbbterjedését, az erre hajló borokat a rendszerint előbb tarcsos szüretelni, ha pedig ez keresztülvihető nem volna, úgy az ilyen borokat mielőbb le kell fejtetni és dusabb savtartalmuakkal összeházasítani.

A fajtájuknál fogva már keserűsége hajló szőlőfűrtöket a leg gondosabban meg kell válogatni s azokról a keserűség elősegítő penészes és általában romlott boggyókat el kell távolítani: egyúttal kifogástalanul tisztán kell tartani azokat a hordókat, amelyekbe a keserűsége hajló borok kerülnek. Az olyan hordókat pedig, amelyekben már előzőleg keserű bor volt, legajánlatosabb használaton kívül helyezni. Az ismételt és alapos kénezés segít ugyan némileg a bajon, de egyenesen tökéletlenek mondható előzetes eljárást ez sem képvisel.

Amennyiben a borok keserűsége még csak a kezdet legkezdetén áll, úgy $\times 60-75$ -nyi pasteurizálással a baj továbbterjedését némiképp megakadályozhatjuk ugyan, de a már föllépett baj által érezhetővé vált izváltozást végleg többé el nem tűntethetjük. A kellő időben még alkalmazott pasteurizálás csupán a végleges romlásnak s így a teljes elértéktelenedésnek és teljes élvezhetetlenségnek állja útját. Am a pasteurizálás is csak akkor válik ily esetekben hatékonyná, ha egyidejű átszűrés mellett, a kénezés s a szokásos tejtermékek, kivált kazein alkalmazásával derítjük a megtámadott borainkat. Az így kezejt bort azután savdusabb megbizható borral javíthatjuk. A megbizható jeget alatt itt az értjük, hogy a keserűsége hajló borhoz adott termék ugyszólván immunis legyen a keserűséget előidéző mikrobaikkal szemben. A paszturizálás eredményességét végül kiegészíti a borok friss tökélyre való fejtése és újra erjesztése, amit a bortörvény úgy nálunk, mint Ausztriában amugy is megenged. Az újra erjesztés műveleténél 10—15% friss mustnak segítségül vétele ajánlatos; ennek hiányában cukrot csak az esetben és ott adhatunk, ahol ezt a cukrozást a törvény is megengedi. Az ilyen újraerjesztési műveletknél a légmentesítés mindenképp ajánlatos, mert máskülönbén az ecetesedést előidéző mikrobaikkal magunk nyujtunk utat.

A hordók tisztántartásán és kénezésén kívül ajánlatos mindazokat az eszközöket és edényeket, amelyekkel kezelés közben a ke-

sernyés borok érintkezésbe kerülnek, luggal ismételtlen kiforrázni és tisztán tartani. A lugos forrázat az edények falaira tapadó káros baktériumot, így tehát a keserűséget előidéző csirákat is ki fogja pusztítani.

Mindazoknál a boroknál, ahol a keserűség teljesen elhaltamasodott s így az ízét, zamatajtát tönkretette, a fent vázolt védekezési és borjavítási módok sem fognak többé a boroknál eredményre vezetni, úgy hogy ezek a borok még borecet előállítására sem válnak alkalmasakká, így tehát legfeljebb cognacifőzés szempontjából jöhetnek meg leggyeembe s menthetők meg ezuton a végleges elértéktelenedés elől.

Apró hírek.

(x) **Kiszely József a művészek fogadása.** Nemrégiben emlékeztünk meg Mitrovác kártársunk vendégfogadójáról s jelezte, hogy a pétfői Társaság irodalmi jelentőségű emelte kiváló kollégánk jóhírű vendéglőjét, mert ott rendezi társas vacsoráit. Kiszely József kártársunkat pedig a Fészek-Klub, a művészek, írók, bohémek ez az előkelő klubja tünette ki, mert neki adta vendéglője bérletét. Kiszely József kiváló szakember. Jól választott a Fészek-Klub. Gratulálunk.

(†) **Hutter József meghalt.** A magyar sörkereskedelem gyászolja Hutter Józsefet, aki a »Hutter és Ferencsevit« szegedi sörmagykereskedő cég megalapítója volt. Hutter Józsefben a szegedi, és a szegedvidéki vendéglospár is jóakaró támogatóját, barátját veszette el.

(I) **Uj sörforrástárul bejegyzett cég.** Oppenheimer Rezső és Schwartz Aladár, mint Oppenheimer és Schwartz Arad Köbányai Polgári Szőlőző R. T. forrástára — jegyeztette meg magát.

(?) **A póstyéni cigányprimás kitüntetésé.** Galbavy Arpád póstyéni cigányprimás muzsikált a mult hetekben Vilmos császárnak Póstyében. A jeles cigányprimást ezért a német császár a vörös sasrend aranyérmével tünette ki, mint a Póstyéni Újság íja. Galbavy jó ismerőse csak kiváló magyar vendégfogadónak és kávéháznak. Kiváló primás.

(:) **A Sorrentó-kávéház új gazdája.** Ez a jönevű, pompás kávéházat Deák Elemér vette meg. Ő, aki a Royal Orfeum vendéglőjét sokáig vezette, mint intelligens, pompás szakember, bizonyosan kedvelni lesz a Sorrentóban is.

(*) **A tejhivatal új igazgatója.** Pikler I. Gyula dr. volt a régi igazgató. Most a tanács a jönevű pedagógus, a jeles iskolaigazgató, Mussong Gézát bizta meg a tejhivatal vezetésével. Fiainkat Mussong igazgatótanító jól ellátta — szellemi táplálékkal. Más kérdés azonban, hogy el tud-e látni bennünket tejjel is.

(o) **A Gellért-fürdő fogadójának bér ete.** Megemlékeztünk már arról, hogy a székesfőváros az új Gellért-fürdő nyilvános fogadóját és kávéházát bérbe akarja adni. Március 12-ig lehet pályázni. A bánatpénz 25,000 korona. Csak aztán szakember kezébe kerüljön ez a nagyszabású vállalkozás.

(—) **Vendéglősök, kávéosok, pincérek arcképeit szivesen közöljék lapunkban. Különösen a harctéren kitüntetett vagy hősi halált halt szaktársaink vagy fiaik arcképeit mutatjuk be készséges örömmel lapunkban a vendéglős és kávéspár nagy társadalmának. A képeket kiadóhivatalunkba sziveskedjenek küldeni. Kiadóhivatali órák, hétköznapokon délután 3—5-ig.**

MI AZ ÚJSÁG?

Jó barátok.

A melegsziwü vidám vendéglősök, a »Jó barátok« társasága folyó évi február hó 21-én, szerdán délután a VIII. kerületben, lévöl Pulaý Gyula vendéglőjében jött össze uzsonnára Mohos Ferenc elnök, Bakó István jegyző és Korl István pénztárnok vezetése mellett. A társas együttlé, magyaros szórakozás, mint minden alkalommal, most is kedélyes volt s e kedves kör hangulatát nagyban emelte, hogy megjelent ott a vendéglősök ipartársulatának érdemes elnöke Hajós Károly is, aki fáradhatatlan volt a régi jó idők kedves anekdotáinak előadásában. Közben szóba kerültek itt a háborus bajok is. Erről lapunk második cikkében számolunk be. A társas este 9 óra felé osslott szét.

Megemlittük még, hogy mult hó 28-án Schmidt Konrád látta vendéglő az Arénaut és Thökölyúti sarkán lévő régi jöhrinevű vendéglőjében a »Jó barátok«t. A házigazda és neje ugyancsak kitétek magukért, mert pompás vacsorával és kitünő borral marasztalták a vig cimborákat s ennek tulajdonítható, hogy a társaság csak a záróra felé távozott haza.

Aszalt szilva árusítása. A főváros tanácsa a következő rendeletet adta ki: Az Országos Közélelmezési Hivatal által a főváros rendelkezésére bocsátott aszalt szilva ez év február 15-től kezdve szilvajegyek ellenében kerül forgalomba.

A szilvajegyek minden egy havi szelvényre fél kiogrammm aszalt szilva vásárlására jövesit. A szilvajegy február, március, április és május hónapokra szölo szelvényekkel van ellátva. Minden szelvény csak az illető hónapra eső mennyiséget a hónap bármely napján lehet vásárolni.

A Tanács az aszalt szilvát a Községi élelmiszerárusító üzem és a Községi lóhuzatüzem elárusító üzleteiben, továbbá a Budapesti központi tejszarnok r.-t. és a Budapesti általános tejszarnok r.-t. tejjöki üzleteiben, valamint a szilva árusításával megbizott kereskedőknél hozza forgalomba. Minden ilyen elárusító helyen hatóságí tabla függesztendő ki, amely egyszerűen az eladási árt is tartalmazza. Ezekben az üzletekben egy havi szelvényre 1/2 kg.-nál sem többet, sem kevesebbet eladni, sem vásárolni, sem pedig jegy nélkül árusítani nem szabad.

Szilvajegyet csakis fővárosi lakos kaphat, ha elzírnt ez évi február hó 10-től kezdve az Élelmiszer-igazolvány felmutatása mellett a lakása szerint illetékes lisztbizottságnál jelentkezik. A lisztbizottság a szilvajegy kiadását az Élelmiszer-igazolvány lebélyegzésével igazolja. Egy Élelmiszer-igazolvány ellenében csak egy szilva jegy jár.

A havi szelvény előre levágni tilos, mert az magában nem érvényes. A szelvényeket a jegyről a kereskedő a vásárlás alkalmával vágja le és tartozik azokkal a Központi liszt-hivatalnak (IV. Szervitater 8.) elszámolni.

Az eladási ár: 1/2 kiló aszalt szilva 140 fillér.

A csomagolásért külön díjat felszámítani nem szabad.

A szilvajegyet akár pénzért, akár más el-
lenforgáltatásért vagy anélkül másnak át-
adni, vagy pedig azzal bármi más módon
visszaadni tilos.

Akinek hamar elfogyott a lisztkészlete. Egyik
vámegyhében az általános rekvirálással kap-
csolban a fejenként felhasználható napi liszt-
mennyiséget 240 grammra állapították meg.
Előfordult azonban, hogy egyeseknél a liszt-
készlet előbb elfogyott, mint ameddig annak a
fejváltó betartása mellett élnék kellett volna
lenni. Így felmerült a kérdés, hogy az ilyenek
felvehetők-e az ellátatlanok közé és kaphatnak-e
lisztjegyet? Az Országos Közélemezési Hivatal
a kérdésben úgy döntött, hogy minden ilyen
esetben gondos és szigorú vizsgálat indítandó
és ha az illető lakosoknak tényleg semmi liszt-
jük nem maradt, hatósági uton a legszüksé-
gebb lisztet megkaphatják ugyan, azonban ellenük
a közlemezési szabályainak áthágása miatt a
kibírási eljárás folyamatba teendő. Okulunk be-
lőle.

Városi szappangyár. A főváros már ré-
gebben tervebe vette városi szappangyár al-
apítását, sőt a beavatottak tudni vélték, hogy
időközben erre a célra megfelelő taggyu-
készetet is gyűjtött. Most konkrét formában
is felvetődött a hatósági szappangyár fölállít-
ásának ügye, hogy úgy az erre vonatkozó
tervek, hír szerint a legközelebbi napokban
nyilvánosságra fognak kerülni.

A paprika és pótkávé postai forgalma. A ke-
reskedelmiügyi miniszter a buza-, rozs-, árpa-,
tengeri- és rozsliszt, szalonna, hajt, zsír és sertés-
hús postaforgalmát korlátozó rendeletének intéz-
kedését kiterjesztette mindennemű paprikára és
mindennemű pótkávéra és eltiltotta a papriká-
nak és pótkávénak a magyar területen kívül
tekvő helyre való szállítását postacsomagokban.
A rendelet hatályba lépett. S jön utána a pap-
rika árának maximuma is. Itt az ideje.

Sörgyártás babból. Prágai jelentés sze-
rint a közlemezési hivatal megengedte, hogy
sörgyártásra magyar származású lóbabot is
felhasználjanak. A felhasználásra kerülő bab-
nál hiteles adatokkal kell bizonyítani a ma-
gyarországi származást. Csak aztán Magyar-
országra is jöjjön abból a magyar babból
készült sörből valami.

Drágább a dohánnyár. A pénzügyminiszter a
termelők kérelmére felemelte a dohánybevéltési
árakat. Ennek következtében elkerülhetetlen volt
a dohánnyeműek árának felemelése is. A pénz-
ügyminiszter már intézkedett is az összes
dohánnyeműek eladási árának felemelésére vonat-
kozólag és meg is jelent a rendelet, amely az
árak felemelését tudatta a közönséggel. Az ár-
emelést a kormány a bevéltési árak, valamint
a dohánnyártáshoz szükséges anyagok árának
nagy mérvű emelkedésével indokolja. Az emelés
kiterjed az összes dohánnyajtakra, szivar és ci-
garettákra és a magasabb árak már március
1-én életbe is léptek. Az emeléséddig szá-
ndekosan tartotta titokban a pénzügyminiszter,
hogy időközben egyesek részéről mesterséges
árfelhámplomás történtessék.

A Media-szivarok árát 26 koronáról 34 ko-

ronára és a Princessa-cigaretták árát 8 ko-
ronáról 10 koronára emelték fél százdarabonként.
Az ismertebb dohánnyeműek ára így alakult:
Regalitas 32 fillér, trabuco 30 fillér, britanica
26 fillér, operas 22 fillér, cuba 16 fillér, por-
torico 12 fillér. Cigarettek: nilus 12 fillér, stam-
bul 9 fillér, memphis 9 fillér, szultán 8 fillér,
király 6 fillér, hólgy 6 fillér, hercegovina 6
fillér, sport 5 fillér, duna 4 fillér, dráma 3
fillér, virginia 3 fillér, magyar 2 fillér. Finom
hercegovina dohány (25 grammos csomag) 1 ko-
rona 20 fillér, közepfinom török (25 gramm)
90 fillér, dráma (25 gramm) 60 fillér.

Pöstyénben sines uszonnakávé. A fő-
szolgabíró a redukált tejbehozatal folytán el-
rendelte, hogy kávéházakban és vendéglőkben
delután egy órától este hétig tilos tejet, te-
jeskávét, csokoládét és kakaót felszolgálni.
Egyben felterjesztést intézett a Közlemezési
Hivatalhoz a báró Springer féle uradalom-
ban termelt s Bécsbe szállított napi 600
liter tej rekvirálása iránt. Elrendelte azonkívül
a főszolgabíró, hogy a redukált hatósági
tej felszolásban a gyermekek részére bizto-
sítás-é. Pöstyénben se fenéjük tejfől.

(†) **Meghalt budapesti kávé.** A kávések neszo-
tora, a 87 éves Seemann Károly meghalt. A
budapesti kávésepartársulat részvételt gyászolja.
A főváros igen népszerű és kedvelt kávéását
vesztette el benne. A mi részvételnk is őszinte.

Szeged halgazdasága. Scultety Sándor
főszámvevő tervezetet dolgozott ki és ter-
jesztett a tanács elé, hogy az ugynevezett
Fehér-tavat, amely 2200 holdra terjed, 4
mi ló korona beruházással halastavó fejlesz-
sék. Az évi költség 937.000 koronára rugna,
ami a jövedelemből csakis úgy találna te-
dezetet, ha a tóban az eddigi 800 mázsás
halprodukció helyett 4950 mázsa halat je-
hetne tenyészteni. Minthogy a tavalyi ahl-
termelés alapján biztosan csak 200.000 korona
értékű halra lehet számítani, a tanács a vál-
lalkozásból eredő deficit miatt egyelőre gon-
dolkozik még a dologon. Tett halála az okos-
kodás.

**A kávé- és sajtbehozatali kereskedelem pan-
naza.** A középcseli iparosok egyesületének köz-
gyűlésén erős támadást intéztek a középpontok
működése ellen s többi között fölemlítették, hogy
egy prágai bank Hollandiában 180.000 kiló kávé
vásárolt, amit azután Budapestre szállított, ahol
a Kivéközpont foglalta. Ugyanez a bank több
vagon sajtot is vásárolt, amit előbb Németor-
szágban foglaltak le, majd mikor tovább en-
gédtek, a sajt megromolva érkezett meg. Ha-
sonló eset történt 100 lóda kondenzált tejjel,
amit egyik középpont foglalt le és a vásárolt
fél megromolva kapta meg. Bizony ez nagy baj.
Ma minden deka ételmiszer elromlásának oko-
zóját szigorúan kellene büntetni.

A bor nem közlemezési cikk. Érde-
kes elvi határozatot mondott ki a gyulafehé-
vári kir. törvényszék, hint büntetőbíróóság a
múlt hét folyamán a gyorsított bűnvádi eljá-
rás szabályai szerint megtartott főtárgyalá-
son. A bíróság az 1916. évi IX. t.-c. 1 §-ába
ütköző árdragítási vétség elbírálásával fog-
lalkozott, melynek alapja az ügyésznek gon-
dosan előkészített az a vádja volt, hogy a

borkereskedéssel hivatásszerűen nem foglal-
kozó vádlottak nyereszkesedési szándékkal
nagy mennyiségű bort vásároltak, mialt egy
közlemezési cikk drágítását idézték elő. A
védelem ezzel szemben azt vitatta, hogy a
bor nem lévén természeti szükséglet: nem
is közlemezési cikk. Bizonyítja ezt nem-
csak az a körülmény, hogy aránytalanul na-
gyobb a bormennyiség száma, mint a bor-
ivóké, de az is, hogy a bor árát sem helyi,
sem országos rendelkezés nem maximálta. A
védő felfogása szerint közlemezési cikk az,
melyre a közrek, a nagy néptömegeknek, il-
letve az embernek az ő emberi élete foly-
tatásához van szüksége. Már pedig éppen
a nagy néptömegek nem élnek borral s az
egyes embernek nemcsak nem életszükség-
lete a bor, de egyenesen állami protekcióval
támogatott társadalmi mozgalom igyekszik
a borsopoharat, mint méregpoharat, kiütni ke-
zéből. A törvényszék akceptálta a védő fejte-
getéseit s kimondta, hogy a bor nem köz-
lemezési cikk, tehát a vádlottak felmenten-
dők voltak. Érdekes ítélet.

A gyümölcs-behozatal központosítása. A ma-
gyar, osztrák és német kormány között kötött
megállapodás értelmében a fozélek, gyümölcs,
gyümölcsíz és gyümölcskonzervek a semleges
államokból való behozatalát központosították.
A Németországon át való forgalomban ezentul
csakik olyan küldeményt továbbíthatnak, amelyek
a magyar, osztrák, vagy német középpont ci-
méré adták fel.

Lesz citrom. A citromimport dolgát most
a Haditermény r.-t. vette a kezébe és fel-
szolgáltatta a vármegyék és a városokat, hogy
jelentsék be szükségletüket. Valószínűleg ha-
marosan több és olcsóbb citrom kerül forga-
lomba, bár citrom most is van elég, de ijesz-
tően magas áron kínálják.

A keményítő maximuma. A hivatalos lap va-
sárnapi száma helyesbített szöveggel újra közli
az a kormányrendeletet, amely maximumja a
keményítő és a keményítőtermékek árát. A ren-
delet értelmében száz kilogramm keményítő ára
két száztöven korona, szőrp, dextrin és szőlőcukor
háromszázhuszonöt korona. Ezek a legmagasabb
árak magukban foglalják a rakodó állomáshoz
való szállítás költségét.

Megszigorítják a fémbeszolgáltatást.
A kormány legközelebb március 15-ig végső
határidőt engedélyez azok számára, akik bár-
mely okból késedelmeztek a fémek beszo-
gáltatásával. Ezen határidő alatt még büntetés
nélkül lehet a fémeket beszoolgáltatni és az
ellenértéket készpénzben kapja kézhez a
késedelmező beváltó. Eggyuttal intézkedés
történt aziránt is, hogy az országban minden
járáásban és minden városban ellenőrző-bizott-
ságok álltassanak fel, amelyek elkobzási jog-
gal lesznek felruházva és házról-házra járva
fogják ellenőrizni minden eldugott félre-
sötét helyen, külön utasítás, esetleg f. l. jelentés ada-
tai alapján, hogy beszoolgáltatva-e mindenki
az arra kötelezett fémkészletét. Akinél be
nem szolgáltatott fémre bukkannak, az el-
len a büntető eljárást is megindíthatják.

A BORSZÉKI MADONNA savanyúviz, kitünő borvíz és asztaliviz.

Teljesen vasmentes, a bort és pezsgőt nem feketíti. Dus szén-
savtartalmánál fogva az emésztést kedvezően befolyásolja.

Megrendelhető: Borszéki Fürdővállalat Részvénytársaságnál, Budapest, V. Nádor-u. 6. Telefon 157-81 és 162-84.

Jó ezt tudni.

Dalmácia borkivitel tilalma. Dalmáciában a borkivitel tilalom következtében egyes vidékeken 30–40 koronával csökkent a bor ára hektoliterenként. Mivel pedig Dalmáciában mintegy 280.000 hektoliter oljan bor van még, amelyet eddig nem adtak el, mozgalom indult meg a kiviteli tilalom felfüggesztése érdekében. Jó volna, ha ez sikerülne. Akkor talán kartársaink olcsóbban juthatnának a borhoz.

A szappan ügyében, melyet a székesfővárosi tanács a közraktárakban lefoglalt, az Olaj- és zsiripari bizottság úgy határozott, hogy azokat a feteleket, melyek elszappanosítható zsírsavtartalmú 30 százalékon aluli, átfőzeti 30 százalékos elszappanosított zsírsavat tartalmazó hadiszappanná, míg a 30 százaléknál több elszappanosítható zsírsavat tartalmazó szappant felosztja a kórházak és egyéb közintézmények között. Valószínű az is, hogy némokora szappanjegyeket hoznak be a az Olaj- és zsiripari bizottság a Közelemezési Hivatallal egyetértőleg bizonyos szappan-felosztási kulcsot fog megállapítani az egész országra nézve. A kórházaknak és egyéb közintézményeknek, valamint az ipari és kereskedelmi vállalatoknak fenntartott mennyiségen kívül a magánfogyasztóknak jutó szappant egyformán osztják majd el, hogy nagyobb fekvőjűra jusson a városi lakosságunk és kisebb fekvőjűra a falusi lakosságnak. Szóval lesz szappanjegy is.

Fegyűkár a Balatoni szőlőkben. A somogyi szőlőkben az eddigi nagy hideg és fagy nem igen okozott nagy károkat, kivéve a Balatonhoz közel fekvő helyeken, ahol a huszonkét-huszonhárom fokos hidegben a fiatalabb hajtások lefagytak. A gyümölcsfákban kár nem esett.

A fiataloknál zárlésének megakadályozása. Szalay József dr. szegedi főkapitány a következő rendeletet adta ki: Kőztudomású, hogy már 15 éven aluli gyermekek is mulatóhelyeken, kávéházakban, vendéglőkben, minden felügyelet nélkül szeszes italokat fogyasztva, zúzott erkölcű nők társaságában dözsölnek. Minthogy ez a jelenség az ifjúság életerejére s ezzel a jövő nemzedék testi és szellemi épésére káros hatással van, sőt az állam és társadalom jövőjét veszélyezteti, szükségesnek látom figyelmeztetni a rendőrséget s általa a főorsóltól üzteltalajdonosokat erre a közrendre és közérkölcse részleges állapotra és az ennek megakadályozására hivatott 239. számú 1915-iki közrendi szabályrendelet szakaszaira, amelyek szerint: «4. §. Kihágást követel el: 1. az a szülő, gyám vagy gondviselő, aki 15-iki életévét még be nem töltött gyermeket kocszmában, kávéházban, sör- vagy pálinkamerő-helyiségben vagy más, csupán felnőttek által látogatható nyilvános mulatóhelyen egyedül időzni, vagy nyilvános éjjeli mulatságokon felügyelet nélkül megjelenjen engedi. 2. Az előző pontban megjelölt üzletk tulajdonosa vagy megbízottja és a nyilvános táncmulatságot rendező, ha csupán felnőttek által látogatható helyiségben, illetve éjjeli mulatságon 15 évet be nem töltött gyermeket felügyelet nélkül szándékosan időzni engedi. 3. Végül a 12–15 év közötti gyermek, akit eltilalomra figyelmeztettek s a kérdéses helyiségben mégis megjelenik. 5. Minden kávéháztulajdonos, kocsmáros, italmérő vagy más mulatóhelyet fenntartó tulajdonos az előző §-ban foglalt tilalmat helyiségében a vendégek által könnyen észrevehető és olvasható állapotban kifüggesztve tartan köteles. Ez a rendelet meg nem tartása 5 napi elzárásra átváltoztatható 100 korona pénzbüntetéssel büntetetik.» Felhívom a rendőrtiszt uratát s a rendőrelégységet, hogy ezt a rendelkezést állandóan ellenőrizzék, ebből a célból időnként razzáltartsanak, a főorsóltól helyiségben egyedül időző fiatalokuratát távollásák el s a kihágási följelentéseket tegyék meg. A visszaeső üzteltalajdonosok italmérési jogának elvonása iránt fogok eljárni. Szegedi kartársaink bizonyosan nem adnak okot arra, hogy velük szemben büntetéssel kelljen a rendőrfőkapitánynak fellépni.

1. A szárazkenyér fölrírsítése. A szárazkenyér fölrírsítésének van egy egyszerű módja, mely jobb, mint az, melyet a legtöbb gazdaasszony használn, jobb, mint a kenyérnek ajtóval való megsütése vagy megpirítása. Ez az egyszerű fölrírsítési mód abból áll, hogy a megszáradt kenyeret agyagból készült fazékba, vagy pléhszelencébe teszik, a fazekat, illetve a pléhszelencét jól elzárják és így forró vízbe teszik egy darab időre. Ha rövid idő múlva a fazekat, illetve pléhdénynt a vízből kivessik és fölbontják, a benne levő kenyeret olyan frissen fogják találni, mintha most vették volna ki sütőkemencéből.

2. Mivel lehet a hordókat külső penészedéstől megóvni? A bajon csak vízelvezetéssel lehet segíteni. Ilyen esetben a pincét és környékét alagsóvezéni célszerű. Ilyen esetben az illetékes M. Kir. Kulturmérnöki Hivataltól I. K. bélyeggel ellátott beadványos szakközeg kiküldését kell kérni, ki teljesen díjtalanul köteles a helyszínere kiutazni és tervet, költségvetést készíteni. Ha pedig az alagsóvezés kivihető nem lenne, tessék hordóival jobb helyiségbe költözni. Végső esetben a hordók alapos bemeszelésével tehet kísérletet

3. A raffiáról. Ismeretes a :affia mint bescs és célszerű kötöző-anyag, amelyet a mezőgazdasági üzemen kívül főképpen a kertészetben és a szőlőművelésben bizonyos fellúto növények kárhozó, rácsoszathoz, vagy dróthoz való kötözésére alkalmas, növényházakban pedig hatáto szőlő, rásos öszibarckák stb. kikötözéséhez használják. Az európai szükségletet csaknem kizárólag Madagaszkár-sziget fedezi és pedig különösen Mayunga, Nossy-Bé, Annalava nevű tartományok, valamint a sziget keleti partvidéke. Az egyenlítői francia gyarmatok és a Kongo középső vidéke is jelentékeny mennyiségeket termesznek, habár a hosszúság és a szín tekintetében az ottani raffia némi kívánni valót hagy hátra. A világháboru megakasztván a világozorgalmat, a raffia Európában kezd fogyatékán lenni. Kevés van a piacon és ennek is az ára olyan magasra szökött fel mostanában, hogy ezért a beszerzés akadályul szolgál. Indokoltna merül fel ilyen viszonyok között a kérdés: vannak-e pótló-anyagok, amelyek ugyanezt a célt szolgálják? Milyen anyagokat használtunk 30–40 évvel ezelőt, amikor még csak gondolni sem lehetett a raffiára? Sokan emlékezhetnek vissza a régi jobb idők hárs-háncsára, olyan kötöző-nyagra, mely nemcsak alkalmas az és mellőzhetővé teszi a raffia-háncs használatát, hanem amelyet magunk készíthetünk el. A kötözőháncs készítésére kiszemelni hárs-át — legjobbak a méter-hosszúságu és karvastagságu hasabok — kötegekké fűzve vízbe dobáljuk és az álmérülés okából kövekkel rögzítjük meg. Néhány hét múlva az átvődás annyira haladt, hogy a háncsot könnyen le lehet fejteni a tatestről. Az így lehántott háncsot azután

mérésékelt hőmérsékleten kiszáritjuk. Még jobb a nedvben álló hársfa-ágakat júniusban, vagy júliusban lehántani; a háncsot kötegekké fűzzük össze és 2–4 héten át vízben áztatjuk, miközben a ridegségéből veszt és könnyen hajlekönnyá válik. Hosszabb ideig való áztatás mellőzendő, mert különben szakítóerősé válik és a tartóssága is csökken. Az így elkészített hárs-háncsot azonnal lehet kötözéshez használni.

4. Lehet-e az újborthetekig feltöltetlenül hagyni? A pimpoképződést megakadályozó anyag nincsen és ha volna, sem szabadna ilyen alkalmazni. Az ugynevezett töltőgövegek a nagyobb szaküzletekben talán kaphatók lesznek, de ezek nem annyira a pimposodás ellen, hanem inkább a töltőgetés kényelmesebb ellenőrzése végett használatosak. Azonban nagyon vigyázni kell arra, hogy a töltőgövegek alsó szára a donga vastagánál hosszabb ne legyen, ellenesetben a hordó belsejébe leérven, emiatt a hordóban levegővel telt üreg keletkezik és a bor felszínének megpimposodását eredményezi. Franciaországban a borral megtöltött és dugóval elzárt hordókat oldalt fordítják, hogy a dugók oldalt kerülven állandóan borban ázzanak, és így egyik fejtéstől a másik fejtésig rendszerint jól eláll a bor. Néhai Szarka Mihály nyugalmazott főgimnáziumi igazgató nyársapáti pincéjében fekvő homoki borait sohasem töltögette, hanem a borral megtöltött hordókat falfejlői végűknél faekkel jól fölemelte, hogy a hordó ne vízszintesen, hanem a csaplyuk felé jó lejtősen álljon. Így a borok fejtéstől fejtésig szintén "pimpómentesek" maradtak, azonban a megboldogult állítása szerint sokkal kevesebb seprője volt, vagyis tökéletesebben levált a színborok seprőjétől, mintha hordó vízszintes helyzetben fekdékett volna.

Társas reggelik:

Március 9-én: A reggelit nem tartják meg.
Március 16-án: Neiger Jakob vendéglőjében (VI. Teréz-körut) Vacsora.

Március 23-án: A reggelit nem tartják meg.

Jóbarátok összejövetelai:

Március 7-én Tompa Lukács vendéglőjében, IX. Márton-utca.

Március 14-én Braun Béla vendéglőjében, VIII. Dohány-u. és Klauzál-u. sarok.

Március 21-én Kamarás Mihály vendéglőjében, VIII. Köztemető-ut.

Március 28-án Mayer István vendéglőjében, IX. Drégelyi-utca 5.

Április 4-én Karl István vendéglőjében, VIII. Sárkány utca 12.

Április 11-én Schmander József vendéglőjében, IX. Bokréta-utca 12.

Császfürdő Budapest. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmasrend tulajdona. Elsőrangú kenes hévívíz gőzfürdő, kényelmes iszapfürdő, iszaporogatások, uszodák küön hölgyek és urak részére. Török-, kő- és márványfürdő. hölgy, szénsavas- és villamos vízfürdő. A fürdők kitűnő eredménnyel használatnak, főleg csúsz bántalmakban és idegjobok ellen. Ivsó-kúra a légzőszervek hurutos eseteiben s altesti pangásoknál. 200 kényelmes lakószoba. Szolid kezelés, jutányos árak. Gyógy- és zenedit nincs. Prospektust ingyen és bérmentve küld

az Igazgatóság.

A Bethleni nagyvendéglő

1917 április 24-től bérbeadó

Feltételeket közli: gróf Bethlen András örökösének intézősége Bethlen.

A szerkesztő postája.

Minden olvasónknak. A szerkesztőség és kiadóhivatal minden hétköznap d. u. 3–5-ig szívesen rendelkezésre áll olvasóinknak, kartársainknak. — P. G. Tiszalók. Levélre levélben válaszolt a kiadóhivatal. Azt hiszem: az a dolog most már rendben van. Nem nagyjelentőségű íreltrésről volt szó, ugy-e? Kiss István dr., székesfővárosi rendőrfogalmazó érdekes szakcikkjeit bizonyosan örömmel olvassa ön is. Ha a Vendéglők Lapjának ezeket a számaikat megörzik olvasóink: a vendéglői iparra vonatkozó törvények és rendeletek magyarra írásainak becses kincsét gyűjthetik össze. Ebből mindenki tanulhat és okulhat akár székesfővárosi, akár vidéki vendégfogadás. »Jó ez tudni« rovatunkat is hasznosíthatja minden olvasónk. Hogy a Magyar Vendéglők Országos Szövetsége napirendre tért közgyűlésén az Ön kérelme felett, az igazán helytelen dolog volt. De arról mi nem tehetünk. Mi csak azt tehetjük meg, hogy szívesen és örömmel felejtsük el a hasábjait, mint minden előfizetőnk, úgy az Ön részére is. Irja meg nekünk a vidéki vendéglők helyzetét, küzdelmét, kívánságait. Mi azt közöljük s lapunkban szívesen csinálunk propagandát gondolatainak. Várjuk sorait. — R. A. Debrecen. Te, mint kiváló újságíró, aki amellet jól ismered a debreceni vendéglők és kávéosk mai helyzetét, írd erről a dolgról minél hamarabb. Leveled megkaptuk. — T. S. Ne féljen, az nem baj, ha nem is tudja gondolatait, mondanivalóját írni rendszerrel papírra vetni. Mi majd átírjuk azt a cikkeket. Csak vesse papírosra bátran véleményét, terveit, indítványait. — K. L. Jakab Odón, Mórész Pál, Ggöngyössy László, Kovács Lydia, Haller Jenő, Magyar Lajos, Botos Balázs, Szegehe Bálint, Skultéy Gyula, Gulyás József, Rostkovitz Artur, Kiss István dr. és még többen is segítenek nekem abban, hogy a Vendéglők Lapját a legmagasabb komoly színvonalra emeljem. Örülök, hogy ön azt észre vette, méltányolja. Intelligens kartársaink sokan írnak hasonló levelet. Számházó, stílusalan, alantas írások nem kerülhetnek a Vendéglők Lapjába. — H. P. A borsával ellen írt cikkeinkért sok gratulációt kaptunk, érdekes, különösen — a pinécéretől. De — öt-hat — vendégtől is. Meg kell oldani ezt a kérdést, ha még olyan nehéz is a megoldása.

Jótállás a biztos eredményért.

Törv. védve.

Reitter Oszkár
nagybecsereki ny. főkapitány és falbaromfi-tenyésztőnek magyszerű tulajdánnya

a Patkánin

patkányirtó-szer, (nem mérge) mely emberre és háziállatokra nem ártalmas és fölülmúl minden más irtószert. **Egy doboz ára 3 K., mely elegendő körülbelül 10 patkány kiirtására.** Minden d. dobozhoz használati utasítás van mellékelve. Ismertető prospectust, melyben le van írva, hogy különféle nagyságú gazdaságban hány adag használandó, kérésre ingyen küld a PATKÁNIN gyár egyedüli elárúsítója, a Torontali Agrárbank Részvénytársaság, Nagybecsereken.

Magyar királyi államvasutak Üzletvezetőség Debreczenben
7374 1917. sz. III.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak Királyháza állomásán 1917. évi május hó 1-én a

VASUTI VENDÉGLŐ

bérlete lejár, ugyanazon időponttól számítandó 5 évi időtartamra ezen vendéglő bérletére ezen-
nel zárt ajánlati tárgyalás hirdetik.

Az 1 korona bétlyeggel és »Ajánlat a magyar királyi államvasutak Királyháza állomásán levő vendéglői üzlet bérletére« felirattal ellátott, nemkülönböztető és kellő okmányokkal felszerelt borítékba zárt és lepecsételt zárt ajánlatok 1917. évi március hó 19-én déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak debreceni üzletvezetősége titkári hivatalához posta útján térti bevennyzi nyújtandók be. Ugyanazon időpontig bánatpénzzel háromszáz korona készpénzben küldendő be; függetlenül az ajánlattól a debreceni üzletvezetőség gyűjtőpénztárába posta útján jelen pályázati hirdetmény számára való hivatkozással. A vendéglők bérletére vonatkozó feltételek nevezett üzletvezetőség III. (forgalmi és kereskedelmi) osztályában (Tisza-palota, II. emelet 25. ajtó) a hivatalos órák tartama alatt (délelőtt 8 óratól délután 2 óráig) megtekinthetők, miért is az ajánlattevőkről feltételeztük, hogy azokat ismerik, s magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőeknek elfogadják.

A feltételektől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkező ajánlatok figyelembe vételni nem fognak.

A magyar királyi államvasutak fenntartják maguknak azon jogot, hogy a pályázók közül tegyünk azon jogot, hogy a pályázók közül, tekintet nélkül a felajánlott bérösszeg nagyságára, szabadon választhassanak.

A vendéglő-helyiségek közül az I. II. osztályú étterem fűtése és világításáról a vendéglős saját költségén köteles gondoskodni, míg a III. oszt. váró- és étterem világítását és fűtését költségeit felerészben a vasutintézet, felerészben pedig a vendéglős viseli.

Az ajánlat feletti döntés határidejéül a pályázati határidő lejártaól számítva 4 hét teltéig ki.

Debrecen, 1917. február hó.

AZ ÜZLETVEZETŐSÉG.

(Utánnyomás nem díjaztatik.)

Veszek dugót, pezsgődugót.

Használt pezsgődugókért, nemptörtekéért fizetek 29 fillért darabonként, használt palackdugókért K 4.80 kilonként, ujakéért K 20-át. Ezen fajtákat minden előzetes érdeklődés nélkül átveszem postán vagy vasuton szállítva utánvét mellett. **Kaszirer Emil Budapest, VIII. Alpár-u. 10.** Garay-tér mellett Telefon szám 26—28.

Hajduböszörményben 20 év óta fennálló igen jól bevezetett és kedvelt

cukrászda, kávéház és vendéglő kiadó

esetleg örök áron eladó. A városnak 30.000 lakosa van, az üzlet pedig korlátlan italmérségi engedéllyel bír. Bővebb értesítés **Dohanovits Ferenc** tulajdonosnál nyerhető Hajduböszörményben.

Fővárosi Sörfőző

R.-T.

Kőbányán

már az első évben

248.000 hl. sört

gyártott, ez bizonyítja legfényesebben söreinek kitűnő minőségét.

Rokkant katona

ajánlkozik **tárogatóval** egy jó forgalmu kisebb vendéglőbe szombat és vasárnap estére szerény díjazás mellett. Teljes című leveleket kér: **K. L. Hungária-körút 289. sz. II. 38. Budapest.**

RUM

	1 literes	7 dl.	3 1/2 dl.
Sunda	K 12	K 9	K 5
Cuba	K 14	K 11	K 6
Ananas	K 16	K 13	K 7
Jamaika	K 18	K 15	K 8
Jamaika különl.	K 20	K 17	K 9

Szállítás 5 övegenként posta-utánvétellel.

Bloch Gy. és Társa rum-, likőr-, különlegességek áruház
Budapest, VI. ker., Aradi-utca 16. szám

SCHUNDA V. JÓZSEF

cs. és kir. udvari szállító, a m. kir. operaház, a m. kir. orsz. zeneakadémia, a nemzeti zenede, az összes budapesti színházak stb. szállítója,

a pedálcimbalom és a rekonstruált tárogató egyedüli feltalálója.

Budapest, IV., Magyar-utca 16

Magyarország legnagyobb és villamos erőre berendezett hangszergyára. ❖

Bor

200 Hl. 1911. évi, 300 1916 évi eladó. Felvilágosítást ad:

Salamon László k. intéző
Kalocsa, Pest-megye.

Gyártja a
Kőbányai Polgári Serfőző R.-T.
Budapest—Kőbánya.

Ajánlunk
kötelezettség nélkül jó minőségű

cognacot,

nagyobb, de legalább 100 üveg
vételnél

3½ decis üvegekben á Kor. 4.60
7 decis üvegekben á Kor. 8.40
ab nyirbátori raktárunk, előzetes
készpénzfizetés mellett, minden
levonás nélkül.

Néhány 100 hl. nyiri bor jutányos
árban kapható

Polacsek Fülöp és Fia Nyirbátor

COGNAC

Czuba-Durozier et Cie

francia cognac-gyár

Promontor.

Alapított 1884-ben.

Iparso

fagyalt, jegeskávé, hidegkészítmények előállításánál a jég szállítására, valamint hűtőkészülékekhez. Minden felvilágosítást és értesítést szóbeli vagy írásbeli kérdészködésre díjmentesen nyújt.

A Magyar Királyi Sőjvédők Vezérőrnökösege
BUDAPEST, V., Váci-körút 32. sz.

SAJT.

Többféle kemény és
lágysajtot legfinomabb
minőségben gyárt, továbbá
eredeti ementháliban
állandóan nagy
raktárt tart.

Stauffer és Fiai
magyarországi
sajtgyárak **Répcelak**

Mielőtt
szükségletét
valódi hegyi
málna
szörpben
fedezné, kérjen
mintázott ajánlatot
STEINER
ÉS LÖWY

első beszercebányai
hidraulikus gyümölcs-
sajtoló és szörpgyártól
Beszercebányán

LITTKE L.

pezsgőboryár-telepe PÉCS.

Főraktár: Budapest, IV., Szép-utca 3.

Fríges főherceg
ő császári és kirá-
lyi fensége, Salva-
tor Lipót ő cs. és
kir. fensége és
„Nemzetközi Háló-
kocsi” és „Európai
Express Vonat-tár-
saság” szállítója.

PEZSGŐFAJOK:
„SPORT GRAND
VIN SEC”, „CA-
SINO EXTRA SEC”,
„FORENLAND”
(savanykás) „BRI-
TANIA EXTRA
DRY” (cukor nélk.)

TÖRLEY

DREHER ANTAL SERFŐZŐEI R.-T.

BUDAPEST-KŐBÁNYÁN.

Városi iroda: VIII., József-utca 36.

Saját palackz-töltés

Ajánlja kitűnő minőségű aszok-, király-, márciusi-, kivélt márciusi-, korona- (a la pilseni), malata-, bajor-, dupla márciusi- és bak-sörét.

Különlegesség: dupla malata kősör, kőkorsókban.
Nagyobb sörmenyiséget saját jégkocsijaiban szállít.

Az „ERDELYI PINCZE - EGYLET”

császári és királyi udvari szállítók
KOLOZSVAROTT.

Sürgönczim: Bortermelők szövetkezete, Kolozsvár.

Ajánlja egyenesen a szövetkezeti termelő tagjaitól beszerzett és minden kiállításon elsőrendű érmelet nyert tisztán kezelt és kitűnő minőségű fehér- és veres-, asztali-, pecsenye-, csemege- és gyógyborait. Megkeresésére készséggel küld árlapot az igazgatóság.

ELSŐ MAGYAR RÉSZVÉNY-SERFŐZŐDE

Budapest-Kőbánya.

Fennáll:
1854 óta

A legújabb technikai berendezésekkel felszerelt serfőzde évi gyártó képessége **1.000.000 hl.**

Ho-dosórrrendelés Budapestre: VIII., Esterházy-utca 6. Telefon József 4-29. Angyalföldi jégverem: Telefon 115-85. Budai jégverem: Telefon 43-40. Vidékre X külsőüzembányai-át 11. Telefon 92-58 és 52-60. Palackosrendelés Budapestre és vidékre X. Külső üzembányai-út 11. szám. Telefon 56-58. Budapestre a városi sörraktarakban is.